

בש"פ 3781/18 - סאמה צרצור נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 3781/18

לפני: כבוד השופט י' אלרון

העורר: סאמה צרצור

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד
(השופטת נ' בכור) במ"ת 1124-03-18 מיום
9.5.2018

בשם העורר: עו"ד פריג' אנואר

בשם המשיבה: עו"ד אפרת גולדשטיין

החלטה

1. ערר לפי סעיף 53 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה-מעצרים), התשנ"ו-1996 על החלטתו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (השופטת נ' בכור) במ"ת 1124-03-18 מיום 9.5.2018 לעצור את העורר עד תום ההליכים נגדו.

2. ביום 1.3.2018 הוגש נגד העורר ונגד אחר (להלן: הנאשם האחר) כתב אישום ובו יוחסו להם עבירות של נשיאה והובלת נשק ואבזר לנשק, לפי סעיף 144(ב) רישא וסיפא, יחד עם סעיף 29 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין); עבירה של הכשלה והפרעה לשוטר בשעת מילוי תפקידו, לפי סעיף 275 יחד עם סעיף 29 לחוק

העונשין; ועבירה של נהיגה פוחזת ברכב, לפי סעיף 338(א)(1) יחד עם סעיף 29 לחוק העונשין. הנאשם האחר הואשם גם בכניסה לישראל שלא כדין, עבירה לפי סעיף 12(1) לחוק הכניסה לישראל, התשי"ב-1952.

3. על פי עובדות כתב האישום, ביום 18.2.2018 בסמוך לשעה 21:30 נהג העורר ברכב שבחזקתו בכפר קאסם כשהנאשם האחר לצדו. השניים החזיקו והובילו עמם ברכב רובה סער מסוג קלצ'ניקוב ובתוכו מחסנית שחורה. באותה העת סיירו שוטרים במסגרת תפקידם בעיר ונסעו בניידת משטרתית לכיוון דרום.

משהבחין הנאשם האחר בניידת שחלפה במסלול הנגדי, הורה לעורר להימלט מפני השוטרים, ובתגובה פתח העורר בנסיעה פרועה, פנה בחדות שמאלה לכיוון מערב והאיץ את מהירות נסיעתו במטרה להימלט מהשוטרים. נהיגתו הפרועה של העורר עוררה את חשדם של השוטרים שדלקו אחריו תוך הפעלת אורות כחולים מהבהבים, כריזה וסימון לעצור בצד הדרך, אך העורר והנאשם האחר לא שעו להוראות השוטרים והמשיכו במנוסתם. העורר נהג בנהיגה פרועה תוך סיכון המשתמשים בדרך, גרם לכלי רכב לסטות ולבלום בפתאומיות, פגע במכוניות חונות, ואף גרם לילד שרכב על אופניים לקפוץ לצד הדרך.

בשלב מסוים של המרדף החליטו העורר והנאשם האחר כי העורר יאט את מהירות הרכב ויאפשר לנאשם הנוסף לקפוץ ממנו ולברוח מן השוטרים רגלית, כאשר הוא אווז בנשק. בהתאם לתכנית שרקמו ובהגיעם למגרש כדורגל בעיר האט העורר את מהירות הרכב, והנאשם האחר קפץ מצדו הימני של הרכב תוך כדי נסיעה, כשהוא מחזיק בידו את הנשק עטוף ומגולגל בחולצה. הנאשם האחר התגלגל ארצה במהלך הקפיצה, השליך את הנשק לצד הדרך והחל להימלט רגלית מהמקום, אך נעצר לבסוף על ידי שוטר.

העורר המשיך בנסיעה ברכב כ-15 מטרים עד שבלם בפתאומיות, קפץ מן הרכב והחל לברוח רגלית מהמקום. השוטרים דלקו אחרי העורר ונכנסו בעקבותיו לבית קברות שנמצא בסמוך למקום. העורר ניסה להסתתר בבית הקברות עד שנתפס ונעצר על ידי השוטרים.

4. בד בבד עם הגשת כתב האישום הגישה המשיבה בקשה לעצור את העורר ואת הנאשם האחר עד תום ההליכים המשפטיים המתנהלים נגדם.

5. בהחלטה מיום 9.4.2018 קבע בית משפט קמא כי קיימות ראיות לכאורה להוכחת אשמתו של העורר בעבירות המיוחסות לו בכתב האישום. במועד זה הסכימו הצדדים אף לקיומה של עילת מעצר בבסיס הבקשה.

6. לבקשת בא-כוח העורר, הוגש ביום 22.4.2018 תסקיר מעצר בעניינו, ובמסגרתו צוין כי העורר נעדר עבר פלילי ומגלה תפקוד תקין במסגרות שונות, אך מתקשה בהפעלת שיקול דעת בוגר ואחראי במקרי לחץ, ונוטה לפעול על-פי המצופה ממנו תוך גילוי קושי בהבנת השלכות מעשיו.

באשר לעבירות שבהן הואשם, צוין בתסקיר כי העורר ביטא הבנה לבעייתיות ולסיכון הכרוך בעיסוק בלתי חוקי ובלתי מורשה בנשק, אך זאת במנותק ממשמעות האירוע המיוחס לו. עוד הודגשו קשייו של העורר להעמיק במשמעות

התמונה המורכבת העולה מהתנהלותו, מבחירותיו ומקשריו טרם המעצר.

בשקלול הנתונים העריך שירות המבחן כי קיים סיכון נמוך למעורבותו של העורר באלימות חוזרת, וכי רמת חומרתה של האלימות צפויה להיות נמוכה. לפיכך, המליץ שירות המבחן על שחרור העורר למעצר בית בבית הוריו בפקוח, יחד עם הטלת צו מבחן למשך חצי שנה.

7. המשיבה התנגדה לשחרור העורר למעצר בית בהגשה את חומרת המעשים המיוחסים לו, ובכלל זה נשיאת נשק התקפי טעון במחסנית בשעת לילה ונהיגה פרועה שיש בה כדי לסכן חיי אדם. לשיטת המשיבה, התרשמותו של שירות המבחן מהעורר כאדם נורמטיבי עומדת בסתירה מוחלטת למעשים המיוחסים לו, באופן אשר אינו מאפשר לתת בעורר אמון בדמות שחרורו לחלופת מעצר.

8. בהחלטה מיום 9.5.2018 קבע בית משפט קמא כי נשיאת הנשק המיוחסת לעורר מקימה חזקת מסוכנות סטטוטורית שלא נסתרה, וכי מסוכנותו של העורר נלמדת גם מהתנהלותו במהלך האירועים המתוארים, ובכלל זה מאופן נהיגתו תוך סיכון אדם ורכוש, מנסיבות החזקת הנשק, וכן מניסיונותיו להימלט ולהסתתר מהשוטרים.

9. בית משפט קמא עמד בהחלטתו על הגישה השיפוטית הרווחת ביחס לעבירות נשק, אשר לפיה, על דרך הכלל, לא ניתן להפיג את המסוכנות הנובעת מעבירות אלה באמצעות חלופות מעצר.

בית המשפט סבר כי בנסיבות העניין הנדון, לא קיימת הצדקה לחריגה מהכלל האמור, וזאת לנוכח טיב המעשים, לאור התרשמותו של שירות המבחן כי העורר מתקשה בהפעלת שיקול דעת בוגר במצבי לחץ תוך קושי בהבנת השלכות מעשיו, ובשים לב לניסיונותיו של העורר להימלט מהשוטרים שדלקו אחריו במנוסתו, באופן המקים חשש ממשי להימלטות מאימת הדין ושיבוש הליכי משפט.

10. משכך, קבע בית המשפט כי לא ניתן לתת בעורר אמון המצדיק את שחרורו לחלופת מעצר, והורה על מעצרו עד תום ההליכים המשפטיים נגדו.

11. על החלטה זו הוגש הערר שלפניי.

12. בטיעוניו בכתב ובעל פה טען בא-כוח העורר כי שגה בית משפט קמא כשביסס את החלטתו, באופן "כמעט מוחלט", על חומרתה הקטיגורית של העבירה. לשיטת העורר, לא היה מקום להתעלם מעברו הפלילי הנקי ומהתסקיר החיובי שהוגש בעניינו, ולכן היה על בית המשפט לקבל את המלצת שירות המבחן בדבר שחרורו לחלופת מעצר.

13. המשיבה, מנגד, סמכה את ידיה על החלטתו של בית משפט קמא, בסברה כי אין בתסקיר החיובי כדי לאיין את המסוכנות העולה מהמעשים ומהנסיבות המחשידות שבהן בוצעו. לשיטתה, צדק בית המשפט בהחלטתו שלא לשחרר את העורר למעצר בית.

דין והכרעה

14. לאחר העיון בערר על נספחיו ובהחלטת בית המשפט המחוזי, ולאחר ששמעתי את טענות הצדדים לפניי, הגעתי לכלל מסקנה כי דין הערר להידחות.

15. הלכה פסוקה היא כי עבירות בנשק מקימות חזקה מובנית של מסוכנות לשלום הציבור, אשר לא ניתן לאיינה באמצעות חלופות מעצר אלא במקרים חריגים (בש"פ 1498/18 סאלח נ' מדינת ישראל (27.2.2018); בש"פ 9713/17 שקיר נ' מדינת ישראל (27.12.2017); בש"פ 5419/16 מדינת ישראל נ' פלוני (7.7.2016)).

16. לא מן המותר לציין כי במהלך הדיון טען בא כוח העורר בדבר אי תקינות רובה הקלצ'ניקוב אשר נתפס, ובכך ביקש לאבחן את עניינו של העורר מהחלטות אחרות שבהן נפסק כי יש לעצור נאשמים בהחזקת נשק עד תום ההליכים בעניינם.

לנוכח טענותיו אלה של בא כוח העורר ביקשתי לקבל לידי את חוות דעת המומחה מטעם המטה הארצי/מעבדת נשק, ובה, אם להביא דברים בשם אומרם, צוין כדלקמן:

"1. אי תקינות נשק: רובה סער קלצ'ניקוב [...] הגיע למעבדה במצב לא תקין - מפסק הקשר פועל לסירוגין, אולם ניתן לבצע עמו ירי"

ובהמשך:

"לאחר שנבדק בירי עם חמישה כדורים [...] הנשק יורה ובכוחו להמית אדם"

אם כן, ניכר כי עסקין בכלי נשק מתפקד ברמה שדי בה כדי לסכן חיי אדם, ואף להמית אדם, ומשכך אני סבור כי אין הצדקה להחריג את עניינו של העורר מן הכלל על יסוד תקינותו של כלי הנשק.

17. כמו כן, שותף אני לעמדתו של בית משפט קמא אשר לפיה מסוכנותו הרבה של העורר נלמדת גם מפרטיות של העבירות המיוחסות לו ומנסיבות ביצוען, ובכלל זה הנסיעה עם רובה סער טעון במחסנית וההימלטות מפני השוטרים במסגרת מרדף משטרתי, תוך שהעורר נוהג באופן פרוע ומסכן את המשתמשים בדרך.

18. לבסוף, אין בידי לקבל את טענת בא-כוח העורר לפיה חלופת המעצר המוצעת היא חלופה ראויה - אף לא מעצר בפיקוח אלקטרוני. אכן, שירות המבחן סבר כך, ואולם, בהתחשב בקרבה הגיאוגרפית לזירת ביצוע העבירות על ידי העורר ובמעגל הפיקוח המשפחתי שהוצע, חלופה זו מעוררת קשיים לא מבוטלים, במיוחד כשמיוחסת לעורר עבירת נשק, בה נדרש פיקוח הדוק "ברמה גבוהה ביותר" של ביטחון שלא יופר (השוו: בש"פ 4850/08 אבו הניה נ' מדינת

ישראל (10.6.2008).

19. בסופו של יום, הגם שהעורר נעדר עבר פלילי, והגם שמדובר במי שעל פניו הינו אדם נורמטיבי, לא ניתן להתעלם מהתשתית הראייתית הלכאורית נגדו, המצביעה על מעורבותו בעבירות שיש עמן סיכון לביטחון הציבור ולשלומו. לפיכך, לא נוכל בנסיבות המקרה להבטיח לעצמנו ולציבור שחלופת מעצר תמנע את מסוכנותו.

20. משכך, נוכח מסוכנותו של העורר והבעייתיות בחלופה שהוצעה, בדין הורה בית המשפט קמא על מעצרו של העורר עד תום ההליכים נגדו.

21. אשר על כן, הערר נדחה.

ניתנה היום, ח' בסיון התשע"ח (22.5.2018).

ש ו פ ט